

– Dårlig effekt, stigmatiserende, ødelegger mennesker

Andreas W. H. Lindvåg
andreas.lindvag@vl.no 22 310 421

9.200 årsverk går med til spesialundervisning. – Bortkastet slik ordningen fungerer i dag, mener rektor.

– Jeg synes det er rart at myndighetene ikke reagerer, når forskningen på feltet er så tydelig, sier Arild M. Killi, rektor ved Dombås skole i Dovre kommune.

I et innlegg på nettsidene til fagtidsskriftet Utdanning hevder han at dagens spesialundervisning er feilslått, og at ressursene kan brukes på en langt bedre måte. 52.000 grunnskoleelever fikk spesialundervisning i 2011, ifølge Grunnskolens informasjonssystem.

Killi viser i innlegget til mangeårig forskning av professor i pedagogikk ved Høgskolen i Hedmark, Thomas Nordahl: «Nordahl mener spesialundervisningen bør avvikles. Ressursene bør brukes på en helt annen måte, sier han».

– 50 prosent av spesialundervisningen har ingen effekt. Den virker stigmatiserende. Det er klart eleven vil føle seg utenfor. I ytterste konsekvens så ødelegger det mennesker, mener rektor Killi.

Dovre-modellen. I Dovre kommune har de alt tatt grep, gjennom prosjektet «Ny-skole».

– Vi har avviklet spesialundervisningen, bortsett fra for de få som har behov for veldig tilrettelagt undervisning. Pengene brukes i stedet på såkalt tolærerundervisning i basisfagene norsk, engelsk og matte, forklarer Killi.

Elevene fra første til syvende trinn får tettere oppfølging, og

de som blir hengende litt etter kan hjelpes over kneika med en gang. Slik systemet fungerer i dag må elevene vente på vedtak fra PP-tjenesten (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste) før de kan få spesialundervisning. Det tar gjerne et halvt år, ifølge Killi. Resultatet er at eleven blir hengende enda lenger etter før spesialundervisning settes inn. Disse elevene forblir spesiallever hele skoleløpet.

Lesing. Leseferdigheter og leseforståelse står i sentrum ved Dovre-skolene. De har blant annet utviklet en ny leseplan med detaljerte mål for fremgang i leseferdigheter.

– Lesing er grunnleggende for all læring. Hvis du ikke har den biten på plass i løpet av de første to årene, så har du et dårlig utgangspunkt for resten av skoleløpet, sier Killi.

To av lærerne har nettopp utdannet seg til leseveiledere. I tillegg har skolene i samarbeid med Vigdis Refsahl fra Breddvedt Kompetansesenter utarbeidet et sett læringsstrategier for

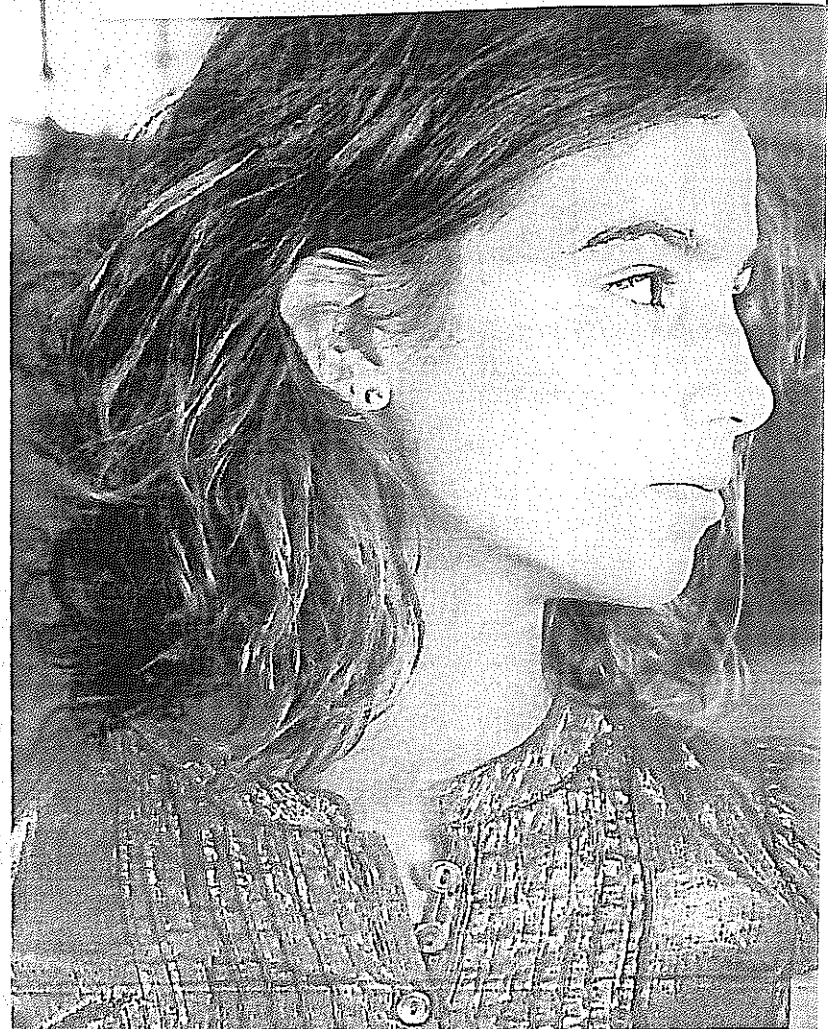
«50 prosent av spesialundervisningen har ingen effekt. Den virker stigmatiserende»

Arild M. Killi,
rektor ved Dombås skole
i Dovre kommune

første til niende trinn Disse må lærerne følge. Slik skal elevene kunne kjenne igjen gode måter å lære på, uavhengig av hvilken lærer de måtte ha.

– Tiltakene krever ikke nødvendigvis ekstra bevilgninger. Vi har brukt litt ekstra ressurser, ettersom skoleledelsen i Dovre kommune ser at dette kan være riktig bra, sier rektor Killi.

– **På høy tid.** – Dette er som musikk i mine ører. Slike initiativer er det viktig å gripe fatt i og lære av, sier Høyres skolepolitiske talskvinne,

Elisabeth Aspaker.

– Når forskningen til Thomas Nordahl viser at spesialundervisningen ikke virker, så er tiden overmoden for å ta tak i problemet.

Aspaker vil ha PP-tjenesten inn i skolen for å veilede lærerne.

– Lærerne er ofte forvilt over at PP-tjenesten er langt unna, og at utredningene tar langt tid. Det er de som har spesialkompetansen. Slik kan de i samråd med læreren raskere kartlegge elevens utfordringer. Da unngår man å bruke masse kapasitet på papir og utredning. Hoved-

saken må jo være at eleven får god hjelp, fort.

Høyre-politikeren var saksordfører da Stortinget vedtok stortingsmeldingen om spesialundervisning høsten 2011.

Pilotprosjekt. – Høyre tok til orde for endringer med ut-

gangspunkt i Thomas Nordahls forskning. Vi foreslo da et pilotprosjekt i ti kommuner. Tanken var å delegere myndighet ned på skolenivå, slik at de raskere skulle kunne sette inn

tiltak overfor elever som trenger det, sier Aspaker.

Forslagene ble nedstemt av det rødgrønne flertallet.

– De stemte jo ned alle gode, nytenkende forslag som ikke

var fremmet av dem selv, sukker Aspaker.

Det lyktes ikke Vårt Land å få tak i Thomas Nordahl i går.